

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

IF4TM

IF4TM

Д5.4 Документ о друштвеном ангажовању чланова академске и научне заједнице

Акроним пројекта:	ИФ4ТМ
Назив пројекта:	Институционални оквир за развој треће мисије на универзитетима у Србији
Број пројекта:	561655-EPP-1-2015-1-RS-EPPKA2-CBHE-SP
Програм:	Еразмус+
Координатор	УКГ-Универзитет у Крагујевцу
Датум почетка пројекта:	15 октобар, 2015
Трајање пројекта:	36 месеци

Апстракт	Сврха овог документа је да да смернице за високошколске институције у Србији за организовање волонтерских активности студената и запослених на универзитету као и листу препоручених активности и партнера који су укључени у овај процес.

КОНТРОЛНИ ЛИСТ ДОКУМЕНТА

Назив документа:	5.4 Документ о друштвеном ангажовању чланова академске и научне заједнице
Радни пакет:	WP5
Датум последње верзије:	19/03/2018
Статус:	Финална верзија
Верзија документа:	v.14
Назив фајла	5.4 Document on social engagement of members of academic and scientific community v14 final.doc
Број страна	24
Ниво дисеминације	Интерни

ВЕРЗИЈЕ И ДОПРИНОС ПАРТНЕРА

Верзија	Датум	Опис	Партнер
v.01	06.06.2017	Прва радна верзија	БИЦКГ (Војислав Вељковић)
v.02	06.06.2017	Коментари и предлози	УНИ (Зоран Николић?)
v.03	06.07.2017.	Коментари и предлози	УНС (Милан Радовановић)
v.04	21/08/2017	Коментари и предлози	УКГ (Јелена Јевтовић)
v.05	24/08/2017	Додатни коментари и допуне	УКГ (Весна Мандић)
v.06	8/9/2017	Коментари и предлози	УБГ (Јелена Филиповић)
v.07	11/09/2017	Коментари и предлози	БИТФ Наташа Цировић
v.08	12/09/2017	Финална радна верзија	БИЦКГ (Војислав Вељковић)
v.09	9/3/2018	Ревидирана радна верзија 1	БИЦКГ (Војислав Вељковић)
v.10	11/03/2018	Укључени коментари	УНС (Горан Стојановић)
v.11	14/03/2018	Коментари и допуне	УКГ (Весна Мандић, Јелена Јевтовић)
v.12	16/03/2018	Коментари и допуне	УБГ (Јелена Цветановић)
v.13	17/03/2018	Коментари, сугестије, допуне	УНИ (Зоран Николић)
v.14	19.3.2018	Финална верзија	БИЦКГ (Војислав Вељковић)

САДРЖАЈ

КОНТРОЛНИ ЛИСТ ДОКУМЕНТА.....	2
ВЕРЗИЈЕ И ДОПРИНОС ПАРТНЕРА.....	2
САДРЖАЈ.....	3
ЛИСТА ДЕФИНИЦИЈА.....	4
РЕЗИМЕ.....	5
1. Студентско волонтирање.....	6
1.1. Увод.....	6
1.2. Врсте волонтирања.....	6
1.3. Време трајања волонтирања.....	7
1.4. Мотивациони догађаји и процедура за привлачење и укључивање студената у волонтерске активности.....	7
1.5. Користи волонтирања.....	8
1.6. Базе података организација и волонтера.....	9
1.7. Поступак пријављивања, селекције и реализације волонтерских активности..	10
1.8. Процедура праћења и извештавања.....	11
2. Волонтирање наставног особља.....	12
3. Препоруке.....	15
4. Референце.....	16
5. Додаци.....	17
Прилог 1 - ПРИЈАВНИ ФОРМУЛАР ЗА ВОЛОНТЕРЕ.....	18
Прилог 2 - ИНФОРМАЦИЈЕ О ОРГАНИЗАЦИЈИ.....	20
Прилог 3 - ПОТВРДА О ВОЛОНТЕРСКОМ РАДУ.....	21
Прилог 4 – УПИТНИК О ЗАДОВОЉСТВУ ВОЛОНТЕРА.....	22
Прилог 5 – ИЗВЕШТАЈ О ВОЛОНТИРАЊУ НАСТАВНОГ ОСОБЉА.....	24

ЛИСТА ДЕФИНИЦИЈА

Организација прималац – организација / институција која није универзитет, а у којој студенти спроводе своје волонтерске активности.

Студент – особа уписана на неки од факултета универзитета.

Универзитетско особље – запослени на универзитету, академско и административно особље, на одређено и неодређено време.

Споразум о волонтирању – правни документ између универзитета и организације примаоца којим се дефинише намера волонтирања и одговорности обе стране.

Креативни центар (Creative center) – организациона целина у оквиру универзитета / факултета која има задатак да студентима омогући активно укључивање у локалну заједницу кроз понуду волонтерских активности, као и пружање подршке и организација волонтирања заснованим на личним иницијативама студента.

РЕЗИМЕ

Волонтерски тј. добровољни рад представља рад особља ВШУ и студената без накнаде, који је од значаја за универзитет и локалну заједницу, и који је организован од стране високошколске установе или га иницирају појединци (волонтери) и који се на неки начин вреднује у систему високог образовања.

Мотивација студената, наставног и ненаставног особља, за бављење волонтерским активностима се у највећој мери заснива на помоћи људима и побољшању стања у локалној заједници, развијању индивидуалних вештина, стицању радног искуства, личним ставовима као и стицању нових контаката који могу бити значајни за даљи развој каријере. Универзитети са друге стране развијају позитиван однос са локалном заједницом и јачају међусобну интеракцију.

Волонтерске активности на високошколским установама у Србији нису заступљене у значајној мери. Не постоји организован систем у оквиру ВШУ који студентима може да пружи информације о волонтерским могућностима, не постоје јасне процедуре за волонтирање, као ни систем праћења волонтерских активности. Поред тога, не постоји ни евиденција у виду базе података о организацијама које ангажују волонтере, или организаторима догађаја где су били укључени волонтери. Информације о сарадњи између универзитета/факултета и организација које ангажују волонтере такође нису систематичне и доступне.

Студенти у значајној мери доприносе животу универзитета и шире заједнице кроз време које проведу у волонтерским активностима са групама и организацијама (формално волонтирање) као и кроз пружање помоћи појединцима (неформално волонтирање). Са друге стране, организације препознају значај волонтерских активности студената због њихових специфичних вештина, знања и стручности али и ентузијазма који је карактеристичан за младе.

Осим учешћа студената у волонтерским активностима од значаја за друштвену заједницу, досадашња пракса у академској заједници је да наставно и ненаставно особље на универзитетима/факултетима/институтима учествује у широком дијапазону различитих активности у сарадњу са организацијама ван универзитета, а за које не примају новчану накнаду. Неке од тих активности су препознате у критеријумима за напредовање наставног особља као „допринос академској и широј заједници“. Сваки универзитет својим правним актом дефинише које су то активности и који је то минимум који треба да се задовољи да би се напредовало у више наставно звање. По правилу, листе активности нису у потпуности стандардизоване, те се разликују од универзитета до универзитета. Може се, такође, раћи да постоји потреба проширења постојећих листи како би обухватиле већину волонтерских активности од ширег значаја за друштвену заједницу.

Проблем који постоји је да у односу на критеријуме који се егзактно бодују, као што су, на пример, научне референце, овај критеријум није довољно јасно дефинисан нити егзактно бодован.

На основу добре праксе ЕУ партнера и усвојеним плановима друштвеног ангажовања универзитета, утврђено је да се универзитетска подршка волонтерским активностима огледа у пружању помоћи у проналажењу места за волонтирање, покривању одређених трошкова, обукама и сл. Често су студентске уније, професори и студентски волонтерски сервиси извор подршке волонтерима.

Пројекат ИФ4ТМ, предвиђа успостављање стандарда и процедура за волонтирање студената. Процес од пријаве па до евалуације резултата волонтирања је у надлежности Центра за развој каријере и саветовање студената (тамо где оваква јединица постоји) или неке сличне универзитетске јединице у чијој је надлежности подстицање сарадње са организацијама ван универзитета.

1. Студентско волонтирање

1.1. Увод

Волонтерске активности студената су најчешће организоване и праћене од стране **Центара за развој каријере и саветовање студената** на универзитетском нивоу, у сарадњи са AIESEC или другим студентским организацијама, али и од стране факултетских организационих јединица које се баве поменутиим активностима (у даљем тексту ЦРК).

ЦРК подржава волонтирање зарад користи за локалну и универзитетску заједницу и шире, и посвећен је развоју партнерстава са локалним организацијама. ЦРК прати све волонтерске активности универзитета које се односе на политику волонтирања и добре праксе.

ЦРК омогућава студентима да се активно укључе у њихову локалну заједницу нудећи им спектар волонтерских активности и догађаја као и подршку личним иницијативама студената. ЦРК је посвећен пружању помоћи студентима да пронађу активност која се поклапа са њиховим афинитетима, интересовањима, циљевима и личним вештинама али и раду са сваким волонтером у циљу јачања волонтерске свести.

Универзитети и ЦРК треба да развију стандарде и процедуре за студентско волонтирање које би се примењивале на све волонтерске активности у којима су ангажовани студенти универзитета / факултета уз подршку универзитета/факултета/ЦРК.

Ове процедуре имају за циљ да се постави и/или унапреди добра волонтерска пракса на универзитету како би сви актери у процесу волонтирања имали једнак приступ волонтирању и разумели његов значај. На тај начин ће се ова област систематски уредити и постићи неопходна конзистентност у активностима волонтирања.

У том смислу се препоручује универзитетима доношење Правилника о волонтирању на нивоу универзитета (тамо где до сада нису усвојени) којим се регулишу волонтерске активности, права и обавезе волонтера, универзитетске јединице које спроводе волонтирање, партнери, додела ЕСПБ бодова и слично.

1.2. Врсте волонтирања

Волонтирање, према [Закону о волонтирању](#) (Сл. гласник РС, бр. 36/2010), је „организовано добровољно пружање услуге или обављање активности од општег интереса, за опште добро или за добро другог лица, без исплате новчане накнаде или потраживања друге имовинске користи, осим ако овим законом није друкчије одређено.“

Волонтирање може бити **формално** (волонтерским активностима са групама и организацијама) и **неформално** (пружање помоћи појединцима).

1.3. Време трајања волонтирања

Уколико се студент одлучи за волонтирање, време трајања волонтирања се дефинише према постојећој организацији добровољног рада на универзитету, узимајући у обзир распоред обавеза, животни стил и материјалну ситуацију студента. У том смислу ниво посвећености волонтера може бити:

- **Једнократно студентско волонтирање**, нпр. дељење летака за фестивал, волонтирање у кризним ситуацијама, итд;
- **Волонтирање са понављањем**, нпр. пружање помоћи у расподели хране угроженим категоријама становништва, чишћење зелених површина, храњење животиња, итд;
- **Континуирано волонтирање**, нпр. едукативна помоћ ђацима основних школа током школске године;
- **Волонтирање за време распуста** – волонтирање у локалној заједници за време летњег/зимског распуста;
- **Дугорочно волонтирање** - јесте волонтирање које траје дуже од 10 часова недељно, најмање три месеца без прекида. (Закон о волонтирању)

Треба напоменути да је пракса показала да волонтирање од минимално једанпут недељно даје боље резултате и задовољније волонтере док организације преферирају стално ангажовање студената волонтера. Такође, повезивање волонтерских активности са академским предметима (обавезна стручна пракса) или каријерним позивом повећава шансу за ангажовање волонтера.

1.4. Мотивациони догађаји и процедура за привлачење и укључивање студената у волонтерске активности

Једна од улога Центара за развој каријере и саветовање студената је да подстиче, мотивише и оснажује студентску популацију да активно учествују у друштву кроз волонтерске програме ради решавања или доприноса решавању друштвених проблема.

Како би се волонтеризам међу студентима омасовио, ЦРК би на почетку школске године могао упутити *писмо добродошлице за бруцоше* преко факултетских служби и студентских организација у коме би представили своје активности и позвали студенте да се укључе у волонтерске активности.

У циљу веће видљивости ЦРК неопходно је успоставити сарадњу са студентским организацијама и удружењима, и заједнички организовати радионице и презентације у домену развоја професионалних вештина студената, промоције волонтирања, развијања пројеката и програма на тему омладинске политике и омладинског рада и др.

Промоција волонтерских активности може се реализовати путем вести и информација на веб сајтовима ЦРК-а, универзитета, факултета, студентских организација и удружења као и путем социјалних мрежа (Facebook), истицањем постера у холу

универзитета / факултета, дељењем летака и флајера, имајући у виду да од значаја нису подаци као што су број волонтера или број сати који су провели волонтирајући већ какву је промену локалној заједници донело волонтирање. Треба упознати и све наставнике на универзитету да за конкретне волонтерске поводе који су из домена њихове струке, на својим предавањима и консултацијама, лично позивају студенте да узму учешће у тим догађајима.

Волонтирање у локалној заједници је најпрактичније и има највише утицаја. Зато треба проширити област укључивања и на добротворне и социјалне организације, локалне иницијативе и асоцијације.

У циљу што ефикасније промоције и ширења свести о важности волонтирања, потребно је остварити контакт и умрежити се са осталим организацијама на нивоу Републике Србије које окупљају волонтере и/или пружају могућности за волонтирање, на пример:

- [Волонтерски сервис Србије](#) је сервис за размену волонтера, који организује низ догађаја као што су размена волонтера, организација волонтерских кампова, развој инфраструктуре, подстицајног окружења за волонтирање и умрежавање релевантних актера у Србији и свету, итд;
- Волонтери Уједињених нација (УНВ) у Србији је иницијатива која промовише предности волонтирања – поверење, солидарност и узајамно помагање грађанима. Прилике у оквиру Државног програма волонтирања, односно програма волонтирања у Србији, могу се наћи на сајту [Програма Уједињених нација за развој у Србији](#) и сајту Уједињених нација у Србији (<http://rs.one.un.org/>). УНВ нуди и могућност онлиневолонтирања.

1.5. Користи волонтирања

Многобројне студије утицаја волонтирања на студенте су показале да волонтирање има позитиван утицај на лични развој студената, пре свега њихових вештина, повећање запошљивости као и личног задовољства и самопоуздања.

Волонтирајући студенти квалитетније проводе своје слободно време радећи за добробит окружења, локалне заједнице или појединаца, али и обогаћујући своје способности и вештине у развоју каријере. Волонтирање нуди шансу студентима да стекну нова познанства, искористе вештине и знања која су стекли на факултету и да се осећају делом универзитета али и креативним чланом друштвене заједнице, односно непосредног окружења.

Послодавци и организације одлично познају вредности волонтерског рада и цене спремност да се ради без новчане накнаде. Осим тога, они препознају висок степен мотивације, одговорности и жељу за напретком студената волонтера. Да би послодавци боље и лакше препознали врсту, обим и квалитет добровољног рада у које је студент био укључен у току студија, потребно је вредновати тај волонтерски рад и информације о њему (након обавезне верификације факултетске комисије за вредновање волонтерског рада и додељивање ЕСПБ) уписати у додатак дипломи.

Свако радно искуство је вредно! Студенти имају прилику у току волонтирања да употпуне слику о својој будућој професији као и могућношћу да остваре корисне контакте са људима из струке.

Конечно, у току волонтирања развијају се нове вештине и стичу нова знања, док ће радна биографија приликом конкурисања за посао изгледати убедљивије ако се у њој наведе више примера којима се доказује да је појединац у току студија у оквиру волонтерског рада овладао одређеним способностима и вештинама.

Студентске активности су препознате и вредноване! На неким високошколским установама, у складу са њиховим актом, постоји могућност да се активности студената вреднују и да се одређени број ЕСПБ бодова додели тим активностима и призна у оквиру одређеног предмета на студијама (на пример, као обавезна стручна пракса) или као волонтерска активност која није предвиђена студијским програмом, а за коју се додељује студенту одговарајући број ЕСПБ бодова. Укључивањем у волонтерске активности преко ЦРК студенти могу добити потврду из које се види да су припремљени за волонтерске активности од стране универзитета, да су спровели волонтерски рад и да су добили повратну информацију од стране организације примаоца. Интерним актом универзитета (нпр. Правилник о вредновању ваннаставних активности), ближе се уређује начин вредновања спроведених волонтерских активности.

Изазов за ЦРК у организацији волонтерских активности је да се за сваког студента пронађе одговарајућа фирма / организација и активности које су у складу са његовим интересовањима и склоностима, као и да након завршетка волонтирања значајно унапреде своје лично и професионално искуство.

1.6. Базе података организација и волонтера

База података организација које су студентима на располагању и коју би успоставио и одржавао ЦРК, унапредила би цео систем волонтирања студената и омогућила појединцима да у складу са индивидуалним интересовањем и могућностима одаберу организацију/групу где ће спровести волонтирање. Студенти могу и сами да пронађу организацију у којој желе да волонтирају или да осмисле индивидуални пројекат уколико сматрају да не могу да нађу организацију која одговара њиховим интересовањима и могућностима. У том случају би студенти морали да обавесте ЦРК и да та активност и та организација буду уведене у базу како би те волонтерске активности биле признате и адекватно вредноване од стране високошколске установе.

У циљу формирања базе података организација / институција, ЦРК шаљу јавни позив фирмама и прикупљају одговоре (е-маилом или преко попуњеног упитника **Информације о организацији - Прилог 2**) за организовање волонтерске праксе. Фирме дају опис послова за које су им потребни волонтери. Подаци се систематизују у базу података која је део веб стране ЦРК где студенти могу да претражују фирме/организације које нуде волонтерске могућности.

Осим базе података организација, ЦРК треба да успостави и одржава базу података волонтера.

1.7. Поступак пријављивања, селекције и реализације волонтерских активности

1. ЦРК објављује позив за студенте волонтере. Пожељно је да позив буде стално отворен. Заинтересовани студенти се могу пријавити за волонтирање на одређен позив или директно ЦРК-у кроз личну иницијативу.
2. Пријављивања студената за волонтирање подразумева попуњавање краћег упитника који садржи опште податке о волонтеру (име, презиме, е-маил, адресу, телефон), претходној волонтерској пракси, референцама и временском оквиру тј. трајању волонтирања – **Пријавни формулар (Прилог 1)**.
3. ЦРК може тражити од студента и додатне податке као доказ испуњења услова за волонтирање (индекс, краћи CV).
4. Избор кандидата се спроводи на бази података из упитника који су и главни критеријуми за распоређивање студената, као и утиска који студент остави на особље ЦРК током интервјуа.
5. Особље ЦРК на основу информација из претходног корака (4) и расположивих информација из базе података о организацијама даје препоруке студенту где и у ком термину може да буде ангажован као волонтер.
6. Припрема за волонтерске активности може обухватити обуку под називом „Увод у волонтирање“ коју спроводи особље ЦРК, два или три пута током школске године. Обуке су намењене студентима који никада нису волонтирали и студентима који су имали одређену волонтерску праксу али који желе да се ближе упознају са концептом волонтирања. Садржај обука треба да обухвати теме
 - а. Шта је волонтирање и ко су волонтери;
 - б. Користи од волонтирања и како се реализује;
 - в. Права и обавезе волонтера и организација које ангажују волонтере;
 - г. Шта треба узети у разматрање када се тражи волонтерска позиција;
 - д. Како наћи одговарајуће место за волонтирање;
 - е. Волонтерске могућности.
7. Споразум о волонтирању потписују координатор испред организације примаоца и координатор волонтерског сервиса универзитета тј. Центра за развој каријере и саветовање студената или сличне универзитетске јединице која се бави овом врстом активности. Споразумом се дефинишу и обавезе организације примаоца као што су безбедно радно окружење за студента, осигурање, супервизија студента, време трајања волонтирања, права волонтера, итд. Такође, споразумом се дефинишу и обавезе студента волонтера, придржавање процедура организације примаоца, правила понашања, поверљивост информација и слично.
8. После потписивања Споразума о волонтирању, студентима се уплаћује осигурање за временски период за који су ангажовани, а организација која их ангажује може у складу са споразумом надокнадити трошкове превоза.
9. Током трајања волонтирања, ЦРК у сарадњи са координатором из организације примаоца, одржава сталну комуникацију са волонтером, обезбеђује потребне

информације за обављање волонтерског рада, могућим променама и развојем активности у којима учествују.

10. По завршеној волонтерској пракси, студент волонтер је у обавези да састави краћи извештај о реализованом волонтерском раду, у коме су јасно изражени резултати тог рада, учинак, стечено знање и са друге стране оцена организације примаоца о квалитету рада волонтера. Извештај се доставља ЦРК-у.
11. ЦРК издаје потврду студенту волонтеру о спроведеним волонтерским активностима која се може користити за даље признавање и вредновање волонтерских активности од стране матичног факултета.
12. У случају незадовољства волонтера/организације, ЦРК прикупља од студената све евентуалне жалбе, али и жалбе упућене од стране организације примаоца. Свака жалба се темељно и пажљиво разматра, након чега се доноси одлука о елиминацији студента/организације примаоца из Програма, и бележењу одговарајућих напомена са негативним оценама у базама података волонтера, односно организација.
13. Уколико је студент изабрао волонтирање које спада у категорију **високо ризичних** (за волонтера или за универзитет) од њега се очекује да потпише Изјаву о одговорности за учешће у таквом високо-ризичном волонтирању, ослобађајући притом универзитет/ЦРК од одговорности за последице које могу да настану у току обављања волонтерског рада. Очекује се да организација прималац са волонтером дефинише високо ризичне ситуације и одговорности. У категорију **високо ризичних** спадају: лабораторијски рад, рад са животињама, рад са малолетним лицима, болесницима, рад са пружаоцима професионалних услуга као што су рачуновође, архитекте и инжењери, активности које садрже путовања у било ком облику.

1.8. Процедура праћења и извештавања

ЦРК повремено контактира волонтере како би проверио њихово задовољство и да ли су им очекивања испуњена.

По завршетку волонтерских активности, студент попуњава **Упитник задовољства (Прилог 4)** на основу којег се доноси закључак о успеху спроведене волонтерске активности.

Сви студенти који су обавили волонтерске активности добиће **Потврде о волонтерском раду (Прилог 3)**. Поред потврде коју издаје ЦРК, студенти могу тражити и препоруку од стране организације примаоца код које су волонтирали са додатним информацијама и утисцима, а која ће им бити од користи приликом конкурисања за посао.

2. Волонтирање наставног особља

2.1 Волонтирање и избор у звање наставника на универзитету

Као један од услова за избор у звање наставника на универзитету (доцент, ванредни професор и редовни професор) у Републици Србији („Службени гласник РС“ бр. 101/15), поред општих елемената, кандидат треба да оствари мерљиве резултате рада и у изборним елементима од којих је од посебног значаја допринос академској и широј заједници. Садржај изборних услова ближе одређује универзитет кроз своја акта (Статут, правилници, итд).

2.2 Елементи доприноса академској и широј заједници

Елементи доприноса академској и широј заједници могу бити:

1. подржавање ваннаставних академских активности студената;
2. учешће у наставним активностима које не носе ЕСПБ бодове;
3. учешће у раду тела факултета и универзитета;
4. руковођење активностима на факултету и универзитету;
5. допринос активностима које побољшавају углед и статус факултета и универзитета;
6. успешно извршавање задужења везаних за наставу, менторство, професионалне активности намењене као допринос локалној или широј заједници;
7. вођење професионалних (струковних) организација;
8. рецензирање радова и оцењивање радова и пројеката (по захтевима других институција);
9. организација и вођење локалних, регионалних, националних и међународних стручних и научних конференција и скупова;
10. организација и вођење локалних, регионалних, националних или интернационалних уметничких манифестација (изложбе, фестивали, уметнички конкурси и сл.);
11. учешће на локалним, регионалним, националним или интернационалним уметничким манифестацијама (изложбе, фестивали, уметнички конкурси и сл.), конференцијама и скуповима;
12. репутација исказана позивима за оцену наступа на јавним професионалним скуповима;
13. учешће у раду одбора, законодавних тела и слично, у складу са научном и професионалном експертизом факултета и универзитета;

14. учешће у значајним телима заједнице и професионалних организација;

15. креативне активности које показују професионална достигнућа наставника и доприносе унапређењу универзитета као заједнице учења.

Горе наведене активности за које није предвиђена новчана накнада или додатак, могу се сматрати волонтерским.

Начин документовања доприноса академској и широј заједници, није стриктно прописан, па постоје проблеми у извештавању о тим активностима и признавању у оквиру вредновања за напредовање.

Како би се ова област уредила, препоручује се универзитетима да додатно дефинишу начин документовања овакве врсте волонтерских активности, представљање у извештајима за избор у звање и заснивање радног односа и да се важећа правна акта која регулишу избор наставника допуне овим додатним елементима. На тај начин би наставно особље било унапред информисано шта се од документације обезбеђује у оквиру извештавања о критеријумима за допринос академској и широј заједници а које представљају волонтерске активности.

2.3 Волонтирање наставног особља

Универзитетска политика и процедуре за волонтирање наставног особља треба да омогуће и подрже наставно особље у проактивном приступу волонтерским активностима које пружају корист за појединце, универзитет и заједницу.

Наставно особље самостално одлучује о укључивању у волонтерске активности. Разлози могу бити жеља за додатним искуством, лични развој и / или учешће у ширем програму друштвеног ангажовања. Овакве активности немају финансијске ефекте како за волонтера тако и за универзитет и требало би да буду у складу са Стратегијом друштвеног ангажовања универзитета.

Имајући у виду да су многи наставници већ ангажовани у току свог слободног времена на волонтерским активностима, политику, стандарде и процедуре универзитета треба прилагодити случајевима када наставник жели да волонтира у току радног времена. Овакво волонтирање треба ограничити на одређени број часова / дана како се не би нарушавале нормалне активности рада (оптерећеност наставника) за које је наставник плаћен/ангажован.

Независно од тога на који начин се документује одређена волонтерска активност наставног особља, у праксу треба увести образац **Извештај о волонтирању наставног особља (Прилог 5)** у оквиру кога појединац информисе своју институцију о спроведеним активностима волонтирања. Уз овај извештај се могу приложити сви остали документи који су предвиђени за документовање доприноса академској и широј заједници као критеријума за напредовање.

У извештају се описно дају подаци о спроведеним волонтерским активностима, резултатима и користима од њих и то кроз одговоре на следећа питања:

- Које су користи од волонтерског ангажовања за универзитет и/или за укључене кориснике
- Да ли сте добили могућности за професионални развој као резултат спроведене волонтерске активности, и

- Препорука за унапређење процеса волонтирања наставног особља.

Корист од укључивања наставног особља у волонтерске активности имају и универзитет и појединац и то:

а) Користи за Универзитет:

1. Подиже углед и утицај универзитета у широј друштвеној заједници – код студената, грађана па и код потенцијалних нових кадрова;
2. Наставно особље су одлични промотери / бренд амбасадори;
3. Повећава посвећеност и мотивацију запослених и лојалност према институцији;
4. Побољшава вештине запослених укључујући комуникацију, тимски рад, лидерство и одлучивање;
5. Ствара позитивну културу универзитета која побољшава ниво регрутације новог особља и задржавања кадрова на универзитету.

б) Користи за појединца:

1. Стицање нових вештина и упознавање нових људи са и ван универзитета;
2. Допринос развоју локалне заједнице;
3. Разноврсност у раду;
4. Суочавање са новим изазовима и ситуацијама.

3. Препоруке

- Са подршком у оквиру универзитета / факултета, која је добро развијена, професионална и прилагођена специфичним потребама студената и локалне заједнице, волонтирање ће резултирати у значајној користи како за студенте тако и за ширу заједницу у којој живе и студирају.
- Мапирање волонтерског потенцијала на универзитетима - Чињеница је да велики број студената већ учествује у волонтерским активностима али се то нигде не бележи па самим тим не постоје такви подаци на универзитету / факултету. Потребно је уредити проток информација између факултета, универзитетских центара и других организационих целина у циљу праћења волонтерских активности на универзитету.
- Стратешки план друштвеног ангажовања универзитета дефинише смернице за побољшање везе универзитет - локална заједница. Организација догађаја на универзитету као што су културни догађаји – изложбе, концерти, литералне вечери, предавања итд., може значајно да допринесе повећању мотивисаности студената за укључивање у волонтерске активности.
- Неопходно је постепено повећавати улагања у волонтерске сервисе и обезбедити стратешку подршку волонтерима.
- Могућност запошљавања је главни али не и једини мотивишући фактор па тако и не треба на њега стављати највећи значај.
- Волонтирање из правих разлога/побуда је веома важно и треба избегавати наметање волонтирања студентима.
- Формализација сарадње са социјалним институцијама као што су Црвени крст, хуманитарне организације, НВО да би се обезбедио основ за континуирано и дугорочно ангажовање студената и наставног особља у волонтерским активностима.
- Формализација сарадње са институцијама које нуде студентима могућности за волонтирање.
- Активнија улога универзитета и факултета у организовању волонтерских могућности за студенте и особље у сарадњи са локалним организацијама (позоришта, галерије, библиотеке, канцеларија за заштиту животне средине, азил паса, еко парк, итд.)
- Студенти који нису препознали себе у областима у којима је могуће волонтирати, а поседују друге способности које би биле од користи за локалну заједницу или за појединца, могу своје знање пренети на друго лице коме је то знање неопходно.
- Начин документовања доприноса академској и широј заједници треба дефинисати општим актом универзитета како би наставно особље унапред знало на који начин треба да извештава о спроведеним волонтерским активностима у циљу даљег професионалног напредовања,
- С обзиром да универзитети у Србији немају утврђене интерне процедуре за волонтирање наставног особља, потребно је донети на нивоу универзитета „Политику и процедуре волонтирања наставног особља“.

4. Референце

- Bursting the Bubble: Students, Volunteering and the Community Research Summary; Georgina Brewis, Jennifer Russell and Clare Holdsworth, November 2010
- Individual social engagement plan for University of Kragujevac, IF4TM, December 2016
- <http://www.idealisticvolunteering.org/what-is-volunteering/>
- <https://www.bathstudent.com/pageassets/volunteer/support/Volunteer-Policy.pdf>
- <https://www.volunteering.com.au/>
- http://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_volontiranju.html
- [Staff volunteering policy, University of Leicester](#)

5. Додаци

Прилог 1 – ПРИЈАВНИ ФОРМУЛАР ЗА ВОЛОНТЕРЕ

Прилог 2 – ИНФОРМАЦИЈЕ О ОРГАНИЗАЦИЈИ

Прилог 3 – СЕРТИФИКАТ О ВОЛОНТЕРСКОМ РАДУ

Прилог 4 – УПИТНИК О ЗАДОВОЉСТВУ ВОЛОНТЕРА

Прилог 5 – ИЗВЕШТАЈ О ВОЛОНТИРАЊУ НАСТАВНОГ ОСОБЉА

Прилог 1 - ПРИЈАВНИ ФОРМУЛАР ЗА ВОЛОНТЕРЕ

ВОЛОНТЕРСКИ СЕРВИС ЦРК

Име и презиме: _____

Датум: _____

Адреса: _____

Град: _____

Тел: (Кућни) _____ (Пословни) _____ (Мобилни) _____

Емаил: _____

I. Вештине и интересовања

1. образовање: _____
2. Тренутно занимање _____
 - a. Факултет _____
 - b. Студијски програм _____
3. Хоби _____
4. Претходно волонтерско искуство _____
5. Вештине _____
6. Знање страних језика (навести језик и ниво знања: почетни/средњи/напредни)
7. Интересовања (штикклирајте она које се односе на Вас):

Рад са жртвама насиља

Рад са грађанством

Планирање догађаја у локалној заједници

Саветовање других

образовање деце/одраслих

Рад у природи / заштита животне средине

Рад у групи

Самостални рад

Рад један на један

Волите да пишете (српски/енглески/...)

Писање пројеката

Јавни наступи

Компјутерске вештине

Истраживање

Прикупљање средстава (ФундРаисинг)

Обука других

Остало

II. Преференце у волонтирању

1. Да ли постоји посебна група са којом бисте највише желели да радите?

Деца

Тинејџери

Одрасли

Старије особе

2. Да ли постоје неке групе са којима не би сте волели да радите?

- Не Да (навести које)

III. Доступност

1. У које време бисте желели да волонтирате?

- Радни Викенд Вече Флексибилно Остало

2. Да ли имате преференце у смислу локације где желите да волонтирате?

- Не Да

Уколико је одговор Да, наведите ближу локацију где би сте волонтирали _____

3. Да ли имате возило које можете користити током волонтирања?

- Да Не

IV. Додатне информације

1. Зашто желите да волонтирате у оквиру волонтерског сервиса ЦРК?

2. Да ли имате било каквих физичких ограничења и/или сте под било којим третманом који може ограничити вашу способност да извршите одређену врсту посла у оквиру волонтирања? Ако је одговор да, објасните.

3. Наведите две референце а да нису чланови породице, којима можемо да се обратимо:

а. _____ Тел: _____

б. _____ Тел: _____

**Уколико имате додатних питања, позовите
нас на _____**

Прилог 2 - ИНФОРМАЦИЈЕ О ОРГАНИЗАЦИЈИ

Назив: _____

Адреса: _____

Тел/Фах: _____

Е-маил: _____

Активности / опис послова волонтера:

Корисници услуга:

Прилог 3 - ПОТВРДА О ВОЛОНТЕРСКОМ РАДУ

Име и презиме: _____

Адреса: _____

Тел/Фах: _____

Е-маил: _____

Институција/Организација где су спроведене волонтерске активности:

Време реализације волонтерских активности (од/до): _____

Укупан број сати проведених на волонтирању: _____

Опис спроведених активности:

Постигнути резултати:

Стечене вештине:

У име институције/организације у којој су спроведене волонтерске активности

Долепотписани _____
изјављујем да су горе наведене информације тачне и истините.

Датум

Печат

Потпис и функција

Прилог 4 – УПИТНИК О ЗАДОВОЉСТВУ ВОЛОНТЕРА

1. Колико сте задовољни са учествовањем у волонтерском програму?

- Врло задовољан
- Задовољан
- Средње задовољан
- Незадовољан
- Врло незадовољан

2. Да ли сте раније негде волонтирали?

- Да
- Не

3. Да ли ћете поново волонтирати у оквиру нашег програма

- Да
- Не, објасните зашто

4. Да ли бисте препоручили наш програм пријатељу/колеги?

- Да
- Не, објасните зашто

5. Оцените Ваше задовољство према следећим критеријумима:

	Слабо	Довољно	Добро	Врло добро	Одлично
Ниво комуникације	☐	☐	☐	☐	☐
Квалитет комуникације	☐	☐	☐	☐	☐
Помоћ особља	☐	☐	☐	☐	☐
Оријентација/обука	☐	☐	☐	☐	☐

6. Назначите пол:

- М
 Ж

7. Одаберите старосну категорију којој припадате:

8. Додатни коментари о волонтерском искуству.

Прилог 5 – ИЗВЕШТАЈ О ВОЛОНТИРАЊУ НАСТАВНОГ ОСОБЉА

Лични подаци(за веће групе, навести име вође групе и других учесника)			
Звање/функција		Име	
Презиме		Број уговора о раду	
Број телефона		Емаил	
ВШУ		Катедра/департман	
Детаљи волонтерске активности			
Период спровођења волонтерске активности			
Опис волонтерске активности			
Назив организације корисника			
Контакт особа организације			
Функција контакт особе			
Контакт телефон			
Адреса где се спроводила активност			
Е-маил			
1. Које су користи од спроведеног волонтерског рада (активности) за универзитет и циљну групу?			
2. Наведите могућности за професионални развој као резултат спроведене волонтерске активности.			
3. Ваш коментар везан за шему волонтирања наставног особља и препорукама за побољшање.			

Потпис:.....Име и презиме:.....

Датум:.....